

קבוצת ראות
Reut Group

אוגוסט 2021

גלאי מגמות מספר 14:

הצגת הממסד היהודי והישראלי בשיח הפרוגרסיבי

מעקב אחר ההתפתחויות 'במחנה הפרוגרסיבי'

מאת: דפנה קאופמן

הצגת הממסד היהודי והישראלי

בשיח הפרוגרסיבי

גלאי מגמות מס' 14

תוכן העניינים

2	..... תוכן העניינים
2	..... הקדמה ותמצית
3	..... על הכוונת - הצביעות הממסדית
3	..... מדוע לגנות את ישראל ולא את הטליבאן?
3	..... הפרוגרסיביים מפנים את גבם לרשות הפלסטינית
3	..... ישראל ככוח ממסדי מדכא
4	..... הצגת ההשפעה של 'הממסד היהודי'
4	..... מחלוקת הולכת וגוברת סביב השיח הפרוגרסיבי העכשווי

הקדמה ותמצית

גלאי-מגמות זה כולל סיקור של תקופה בת כשבועיים שמסתיימת ב-29 באוגוסט, ומנתח את השיח שמשפיע על המיצוב היהודי והפרו-ישראלי בקהילות הפרוגרסיביות בארה"ב, בתקופה זו.

תקופה זו כוללת שלושה אירועי מדיניות-חוץ עיקריים, שבלטו בסיקור ובפרשנויות: הנסיגה של ארה"ב מאפגניסטן, התגובה האלימה של הרשות הפלסטינית נגד פעילי זכויות אדם, והביקור של ראש הממשלה הישראלי, בנט אצל נשיא ארה"ב, ג'ו ביידן. אף כי אינם קשורים ישירות לישראל באותה מידה, כאשר הם מבטאים בתוך השיח הפרוגרסיבי, המשותף להם הוא ההתמקדות בהתנגדות ל'ממסד' המדכא הלבן. בהצגה כזו של הדברים, ישראל מצטיירת באופן עקבי כדוגמה ל'עריצות ממסדית לבנה'¹.

החדשות הטובות הן שנשמעים כעת יותר ויותר קולות מגוונים וביקורתיים בנוגע לשיח הפרוגרסיבי העכשווי ותיאוריית הגזע הביקורתית (Critical Race Theory), והיישומים השונים שלהן. התפתחות זו בזרם המרכזי יוצרת הזדמנות לקהילות יהודיות להשפיע על האופן שבו השיח הפרוגרסיבי מתפתח.

---

¹ ראה כאן: אופן הצגה זה הוא תוצאה של 'חוסר התאמה קונספטואלי': קטגוריות קונספטואליות דומיננטיות שיוצרות בסיסים של תפיסות עולם פרוגרסיביות, עלולות להציג בצורה לא נאמנה, או לסלף באופן פעיל, את הניסיון היהודי בהווה ובעבר. יהודים מוצגים באופן אחיד כמדכאים לבנים חזקים. השלילה או המחיקה הנובעת מכך, חותרת תחת המעמד של ישראל בארה"ב ותורמת לעוינות, לאפלייה או להטייה נגד יהודים.

חלוקה דומיננטית לקטגוריות בהקשר זה מתמקדת בהקצאות שמבוססות על כוח ועל צבע עור, כמו גם חלוקה קטיגוריאלית בין המגנים על הסטטוס-קוו לעומת אלה שמקדמים שינוי קיצוני שלו.

על הכוונת - הצביעות הממסדית

השיח הבינארי, שמאופיין במידה רבה בייחוס אשמה אינהרנטית 'לממסד' המדכא, אפיין את התגובות הפרוגרסיביות לאירועים מרכזיים שהתרחשו בשבועיים האחרונים. התגובות שיקפו חוסר אמון אוטומטי כלפי הממשל אשר אוהד את ישראל (לדוגמה, בתגובה הצינית לגבי הטענות האמריקניות "להגנה על הסדר המבוסס על החוק"), אשר מחזק קריאות הולכות וגוברות למדיניות חוץ שיוויונית בנוגע לישראל; וכנגד 'הסטטוס המיוחד' של ישראל והיחסים המיוחדים בין ארה"ב לישראל (לדוגמה, כאן).²

מדוע לגנות את ישראל ולא את הטליבאן?

לצד האירועים שמתפתחים באפגניסטן, מספר קולות במדיה היהודית החברתית ובזרם המרכזי לעגו לכישלון של השמאל הפרוגרסיבי לנקוט עמדה נחרצת נגד הטליבאן (לדוגמה, כאן, כאן, וכאן); בטח בחשוואה, לדוגמה, לביקורתיות כלפי ישראל של חברי הקונגרס הפרוגרסיביים הפופולריים מה"הסקווד" (Squad). אכן, השיח בשבועיים האחרונים משקף את העובדה שרוב הגינוי הפרוגרסיבי של הפרת זכויות אדם, מכוון נגד מקבלי התמיכה והלגיטימציה הממסדית של ארה"ב.

הפרוגרסיביים מפנים את גבם לרשות הפלסטינית

התגובה האלימה של הרשות הפלסטינית נגד פעילי זכויות אדם, התרחשות שלאורך השנים דווחה לעיתים קרובות, עוררה גל של גינוי מצד האגף השמאלי. נפח התגובות והנראות שלהם במדיה היו גבוהים במיוחד (ראה דוגמאות בולטות: כאן, כאן, כאן, כאן, כאן, כאן, וכאן). יתרה מכך, בעוד שהביקורת הפרוגרסיבית על הרשות הפלסטינית התמקדה בהאשמות שהיא פועלת כ'קבל' של הממסד הישראלי (לדוגמה, כאן, כאן, וכאן), גל זה משקף שינוי נוסף בקרב הפרוגרסיבים של הבחנה עקרונית בין תמיכה בעם הפלסטיני, להסתייגות מהרשות הפלסטינית.

ישראל ככוח ממסדי מדכא

במהלך השבועיים האחרונים, השיח הפרוגרסיבי משקף את ההצגה הזאת של המצב, כולל:

- **תיאור הציונות כחלק מהמערך של העליונות הלבנה**, לדוגמה, בעמוד מאמרי הדעה הזה [ושינגטון פוסט](#) שמתאר את ישראל כמשטר אפרטהייד, וכזוה שמקדם קולוניזציה של מתנחלים. מחבר [המאמר](#) בדיילי ביסט (Daily Beast) ביקר את הבחירה במים ביאליק (Mayim Bialik) כמארכת בשעשועון 'ג'פרדי', בין היתר, בגלל הסימפטיה שלה כלפי ישראל, והתייחס לחיילים הישראלים כמבצעים "רצח עם" (ולאחר מכן, [חזר בו](#)), ו**הגדיר** מאוחר יותר ציונות כ"ביטוי לעליונות הלבנה."³ במאמרים אחרים הייתה השוואה בין החוויות של הפלסטינים והשחורים האמריקנים, לדוגמה, [כאן](#).
- **הדגשת הכוח הממסדי של ישראל מעבר לגבולותיה**, שהשתקפה [בקמפיין If Not Now](#) לפני גגישת בידן-בנט, שהפציר בביידן "לעמוד בפני בנט", ובמאמר עמדה של [קמפיין אמריקני בעד זכויות הפלסטינים](#) על החלטת בן אנד ג'ריס שאפיין את "הדיכוי והבריכות בהובלת ישראל" ככאלה שהביאו ל"צנזורה, רדיפה, והשלכות משפטיות כדי לסגור על השחרור הפלסטיני."

² ברקע, סקר חדש של [מועצת שיקגו לעניינים גלובליים](#), מצא שרק 22% מהדמוקרטים רואים בישראל "בת ברית". ראה גם מאמר בווישינגטון פוסט זה המתאר את הנושא "הרציני" של התמיכה האמריקנית סוטה "מהאחיזה הדו-מפלגתית שלה" כ"חלק מהשינוי הבולט בעמדות של הדמוקרטים כלפי ישראל בשנים האחרונות."

³ בהקשר זה, גרסה ב' שתפורסם בקרוב של הדוח על [אנטישמיות מוחקת](#), דנה ב'איום הניתוק', שבו התנתקות מישראל או מהציונות הפכה לחובה לצורך שמירה על זהות יהודית מקובלת מבחינה חברתית.
⁴ IfNotNow הוא ארגון פרוגרסיבי שמורכב מיהודים אמריקאים שמתנגדים לכיבוש הישראלי בגדה המערבית ובעזה (כך בלשונם), אשר הפך לאבן שואבת ליהודים רבים אשר חונכו דווקא במסגרות הקהילה היהודית.

- באירוע יום השנה שלהם, לעגו להסכמי אברהם כ"בריאות ביטחוניות למשטרים הרודנים בגיבוי ארה"ב."

הצגת ההשפעה של 'הממסד היהודי'

בתקופה שאופיינה על ידי סכסוכים פנימיים הולכים וגוברים במפלגה הדמוקרטית ובסדקים הולכים וגוברים בפילוג בקרב הפרוגרסיביים-המתונים, השיח בשבועיים האחרונים הציג את הממסד הציבורי היהודי כמתנגד לתנועות ולאג'נדות הפרוגרסיביות, כולל באמצעות:

- הצגת תפקידם של היהודים בקרב של הפרוגרסיביים-המתונים, ככוח פרו-ממסדי וכסוללת מגן נגד השתלטות על ידי השמאל הפרוגרסיבי.⁵ ראו, לדוגמה, במובן החיובי, את הנציג ריצ'י טורס על "הזיווג הטבעי בין הקהילה היהודית הפרו-ישראלית לבין הקהילה האפרו-אמריקנית... שעשוי להיות הזיווג שיציל את המפלגה שלנו מהשמאל הקשה הקיצוני." מאמר [ננו יורק טיימס](#) שיוצא מנקודת מבט קיצונית, על פיצולים בקרב הפרוגרסיביים המתונים, מתאר מספר מתונים ש"גיבו קבוצה פרו-ישראלית חדשה, ה- (DMFI) Democratic Majority for Israel, שנחושה לסכל את תנועת זכויות הפלסטינים הצומחת של המפלגה – ולהביס את המועמדים מהצד השמאלי של המפה, שחצו לטענתם קו פוליטי שאינו מקובל על המדינה היהודית." הוא מציין את הכעס מצד פרוגרסיביים כלפי ה-DMFI על כך שחלק מכספה הגיע מאיש העסקים הבולט והפילנתרופ היהודי, רוברט קרפט, המקורב לטראמפ.
- העלאת הנושא של תכנית לימודים שמשמיעה את הכוח וההשפעה של הממסד היהודי שהוצעה על ידי הגוף המייעץ החדש, ["Liberated Ethnic Studies Model Curriculum"](#) (ראה כאן, [וכאן](#)).
- חוסר אמון מובנה במוסדות היהודיים מצד יהודים ומהשמאל הקיצוני. כך למשל, הממסד היהודי מואשם ב"ניצול החשש מאנטישמיות על מנת לחזק את התמיכה במדיניות הישראלית..." ([כאן](#)). מכתב פתוח נשלח למנהיגי איפא"ק ובלבו [גינני](#) למודעות שיזם איפא"ק נגד חברי ה'סקוד'. במכתב [הואשם](#) הארגון בסיכון חיי חברת הקונגרס אילהן עומר (חלק מהסקוואד).

מחלוקת הולכת וגוברת סביב השיח הפרוגרסיבי העכשווי

ה'בעייה היהודית' בשיח הפרוגרסיבי העכשווי⁶ הינה נושא שהקהילה היהודית יותר ויותר מתייחסת אליו. קולות יהודיים חזקים וברורים מבקרים את תיאוריית הגזע הביקורתית (או הצדק החברתי הביקורתי [כאן](#)), ו"מודעות" (Woke), כתנועות תרבותיות (לדוגמה, [כאן](#)). הם מוחים נגד האי-ליברליזם הבסיסי בשיח הבינארי הפרוגרסיבי שכולל "ביטויים אנטישמיים בלתי נמנעים" (ראה [כאן](#)). בשיח היהודי מתעוררת [השאלה](#), האם לצאת רק נגד הרמיסה הישראלית והיהודית, או נגד השיח הפרוגרסיבי כולו? וכתוצאה מכך, האם המטרות הציבוריות היהודיות אמורות להתמקד בחתירה תחת או בהשפעה על השיח הפרוגרסיבי העכשווי וההנחות הבסיסיות שלו?⁷

⁵ ראו לציין, ב- [The Intercept](#) (אמנם בהקשר של אג'נדות ביתיות), על פי חבר בכיר בקהילה הפרוגרסיבית, בתוך "הדינמיקות של הקונגרס... המתונים לא באמת מצליחים כל כך... שומר, פלוסי וביידן מגלים שהאג'נדה שלהם אינה רחוקה מהאג'נדה של ה-CPC ושזו שותפות קלה יותר מאשר עם המתונים."

⁶ שלילה או מחיקה שיכולה להתרחש כאשר 'קטיגוריות קונספטואליות' שאותן השיח הפרוגרסיבי העכשווי מטיל לעתים תכופות על יהודים, חותרות תחת המעמד של ישראל בארה"ב ותורמות לעוינות, לאפלייה או להטייה נגד יהודים.

⁷ ראו כאן גרסה ב' שלנו שמתפרסמת במקביל למסמך זה אודות הרמיסה היהודית בשיח הפרוגרסיבי.

חשוב לציין שהשיח אודות **המסגרות והשיח הפרוגרסיביים העכשוויים חוזר גם לזרם האמריקאי המרכזי**. (ראה לדוגמה בניו יורק טיימס מהשבועיים האחרונים: [כאן](#), [כאן](#), [כאן](#), [וכאן](#); ובהקשר זה, אתגרים רחבים יותר עולים אל פני השטח בנוגע ל'לובן' (whiteness) הממסד כפי שמתקף בשיח הפרוגרסיבי, לדוגמה, [כאן](#), ובאופן ספציפי בנוגע [להשפעה על אסייתים-אמריקנים](#)). בתוך המערבולת הזאת, האינדיקטורים מצביעים על:

- **בסיס משותף בהנחה הבסיסית**: הניסיונות ליישם מסגרות דוגמטיות מבוססים לרוב על ההכרה בכך ש"הגזענות היא ממשית, שהתנגדות לה דורשת מעורבות פעילה ושהקהילה ותכנית הלימודים שלנו הופכות לעשירות יותר, כאשר אנחנו לא עיוורים להשפעת הגזע" (ראה [כאן](#) על מסגרות Critical Race Theory בבית ספר פרטי בניו-יורק). מחלוקות מהותיות מתמקדות בהשפעות ההרסניות של קיצוניות, בדוגמטיות, ובנוקשות ביישום.
- **ההשלכות המזיקות של השיח הביקורתי על המאבק לצדק חברתי**: השיח שמאתגר את השיח הפרוגרסיבי, נתפס לעתים כמבקש לחתור תחת ההתקדמות שהושגה בעמל רב בהתמודדות עם הגזענות, לדוגמה, [כאן](#). הוא גם יוצר ניכור של חלקים ניכרים מהמרכז ומהשמאל היהודי, שהאדהה הטבעית שלהם נוטה לאגינדות של צדק חברתי.

יתרה מכך, [תשומת לב](#) הולכת וגוברת מופנית לתפקיד של הקצנת השיח במדינות החברתיות בהחרפת הקיטוב הפוליטי שחותר עוד יותר תחת במיצוב של הקהילות היהודיות והפרו-ישראליות בשמאל.